

Yeni Bir Medeniyetin Doęuđu

İlk dönemlerde bilim desteği

Dönem / yönetici	Çalışma
Hız. Ebu Bekir	Kur'an'ın mushaf hâline getirilmesi
Hız. Ömer	Hicri takvimin oluşturulması
Hız. Osman	Mushaf nüshalarının çoğaltılması
Emeviler	Bilim insanların desteklenmesi
Abbasiler	Tercüme ve bilim kurumlarının gelişmesi

Nizamiye Medreseleri

- Nizamülmülk, Alparslan'ın izniyle kurdu.
- Nişabur ve Bağdat örneklerini başka şehirler izledi.
- Dinî ve fennî ilimler birlikte okutuldu.
- Hastanesi olan külliyelerde tıp eğitimi verildi.
- Vakıflar barınma ve eğitim giderlerini karşıladı.
- Başarıyla bitirenlere icazetname verildi.

Endülüs'te tıp ve Zehravi

- Hastaneler hem tedavi hem eğitim merkeziydi.
- Zehravi, İbni Rüşd ve İbni Zühr öne çıktı.
- Zehravi'nin Kitâbü't-Tasrîf'i otuz bölümden oluşur.
- Cerrahi yöntemler ve aletler çizimlerle açıklanır.
- Eserin Latince çevirisi Avrupa tıbbını etkiledi.
- Zehravi, Avrupa'da Abulcasis adıyla tanındı.

Nasirüddin Tusi

- Matematik, astronomi ve felsefede eserler vermiştir.
- Trigonometriyi bağımsız alan olarak geliştirmiştir.
- Sinüs ve kosinüs sistemli biçimde açıklamıştır.
- Küresel trigonometri kuralları üzerinde çalışmıştır.
- Gezegen hareketleri için Tusi çifti modelini geliştirmiştir.
- Yön ve yükseklik ölçen araçlar tasarlamıştır.

Halil İnalçık

- Osmanlı tarihini arşiv belgelerine dayanarak inceledi.
- Ekonomik, toplumsal ve kültürel tarihe odaklandı.
- Tımar, vergi ve nüfus konularını araştırdı.
- Osmanlı'yı dünya tarihi içinde değerlendirdi.
- Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ önemli eseridir.
- Ankara ve Bilkent üniversitelerinde öğrenci yetiştirdi.

Sayfa 62 - Bilimsel çalışmaların geçerli ve güvenilir olması için yapılması gerekenleri söyleyiniz.

Cevap:

Güvenilir kaynaklar kullanılmalı, bilgiler gözlem ve deneyle sınanmalıdır. Yöntem ve sonuçlar kaydedilmeli, başkalarınca incelenebilir olmalıdır.

Sayfa 150 - Metinde Haçlı saldırılarının bilimsel faaliyetlere olumsuz etkilerini belirleyen ifadeleri seçiniz.

Cevap:

Kütüphane ve medreselerin zarar görmesi.

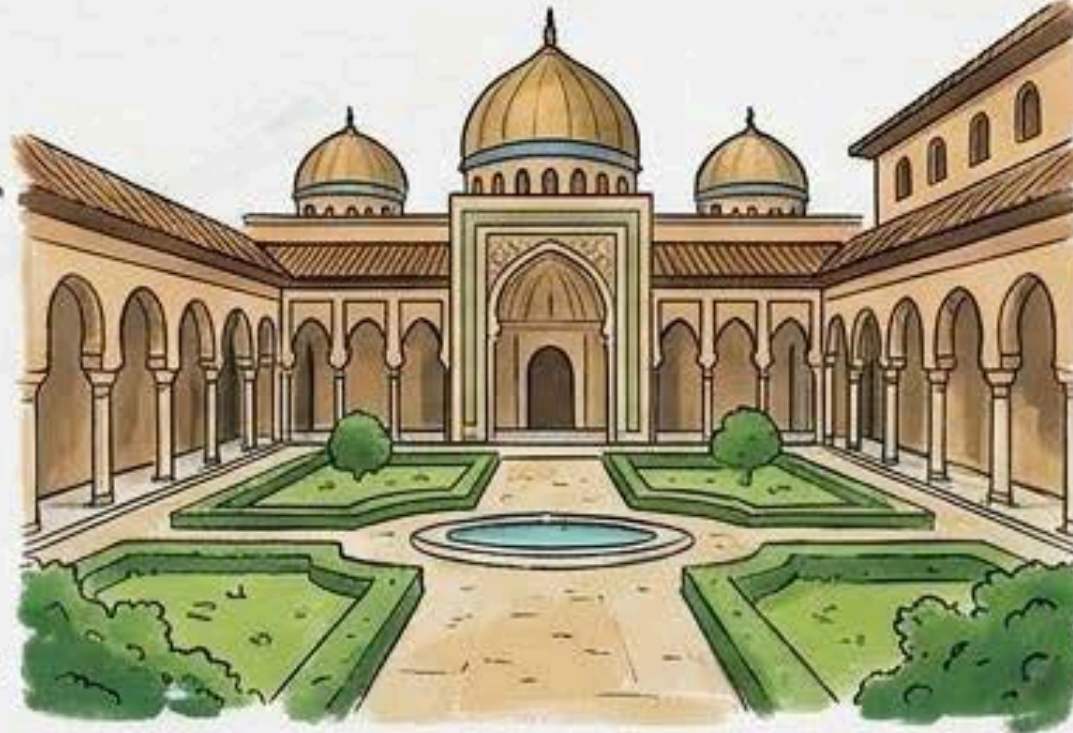
Eğitimin güvenlik sorunları nedeniyle kesintiye uğraması.

Savunma giderleri yüzünden bilim kaynaklarının azalması.

Kitap ve bilgi aktarımının güçleşmesi.

Bilim Ortamının Oluşması

Devlet Desteği:
Yöneticiler (halifeler)
bilim insanlarını ve
araştırmaları doğrudan
finanse etti.

Kültürel Köprü:
Bağdat ve **řam** gibi
Doęu İřlam
merkezleriyle sürekli
bilgi ve kitap aktarımı.

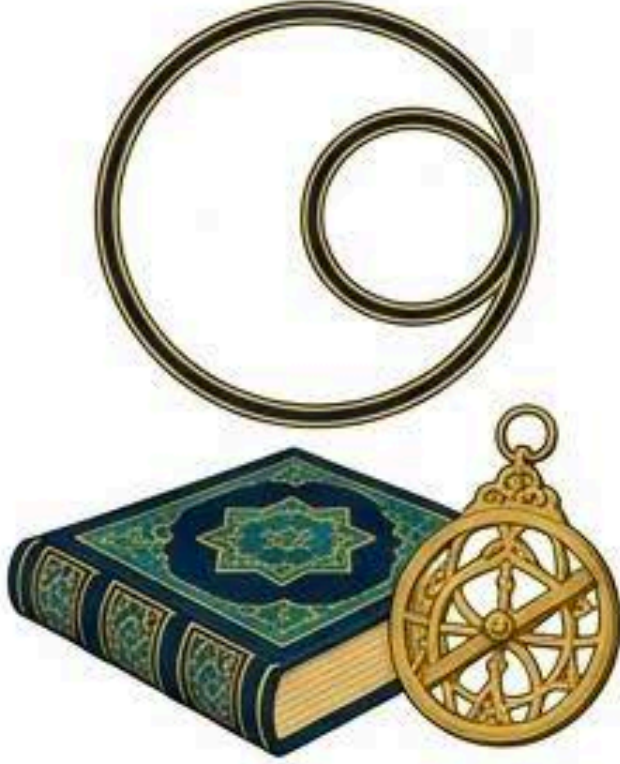
Halkın Katılımı:
Halkın desteęiyle
okullar ve büyük
kütüphaneler
kuruldu.

İber Yarımadası'nın
Üç İncisi: **Kurtuba,**
Girnata ve **İřbiliye.**

Hořgörü Ortamı:
Yüksek refah seviyesi ve
Müřlüman, Hristiyan,
Yahudi bilginlerin çok
kültürlü çalışma
ortamı.

Rasathane Geleneđi: Tusi ve Uluđ Bey

Nasirüddin Tusi (13. Yüzyıl)

- Kurum: **Merâga Rasathanesi (1259)**. Döneminin en gelişmiş astronomi merkezi.
- Katkı: **Zîc-i İlhanî** (Gözlem sonuçları kataloğu) ve gezegen hareketleri için **Tusi Çifti** modeli.
- Matematik: Trigonometriyi bağımsız bir alan yaptı.

Uluđ Bey (15. Yüzyıl)

- Kurum: **Semerkant Rasathanesi**. Timur'un torunu olan devlet adamının desteğiyle kuruldu.
- Kadro: **Ali Kuşçu**, Kadızade ve Kaşı burada yetişti.
- Katkı: **Zîc-i Uluđ Bey** (1018 yıldızın konum listesi).

Ali Kuşçu

- **ÖSYM Notu:** Akkoyunlu Devleti'nin elçisi olarak geldi, Fatih'in davetiyle Ayasofya Medresesi'ne başmüderris oldu.
- **Semer kant gözlem geleneğini Osmanlı'ya taşıdı.**
- **Eserleri:** Risâle fi'l-H'l-Hey'e, Fethiyye (Gök bilimi), Muhammediyye (Matematik).

Fatih Dönemi:
İstanbul'un Bilim Merkezi Olması
(Maddi destek, kütüphaneler, tercüme faaliyetleri)

Akşemseddin:
Tip ve tasavvuf
(Maddetü'l-Hayat).

Hocazade:
Felsefe ve mantık
(Tehâfütü'l-Felâsife).

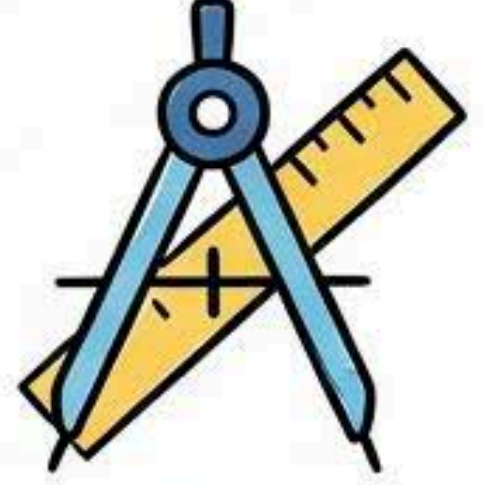
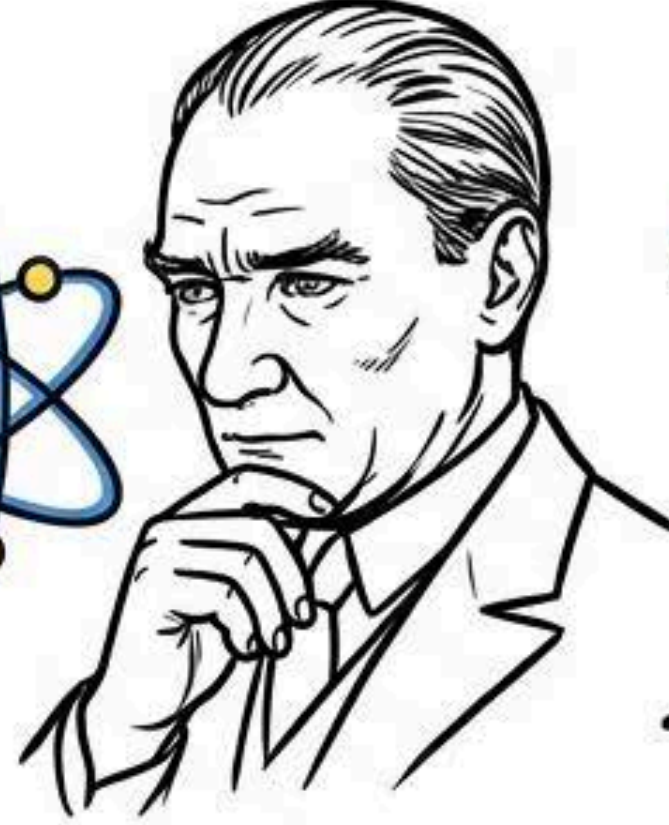
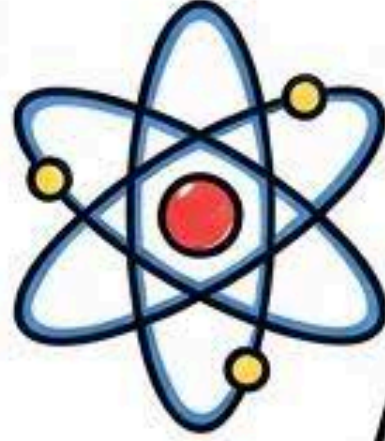
Molla Lütfi:
Mantık, matematik ve sorgulama.

Atatürk ve Bilim Anlayışı

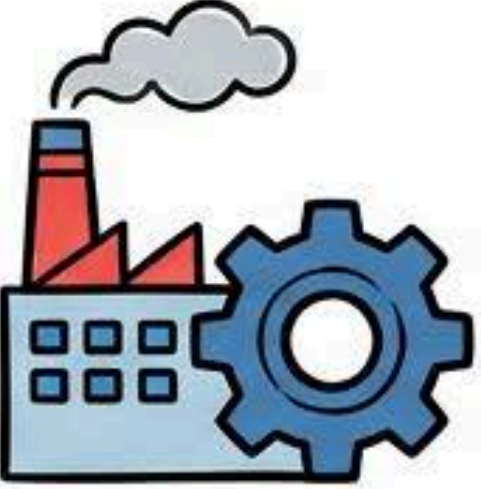
Evrensel Yaklaşım:

Bilimin evrensel bir değer olduğu vurgusu.

Rehberlik:

Bilim ve tekniğin topluma en büyük yol gösterici kabul edilmesi.

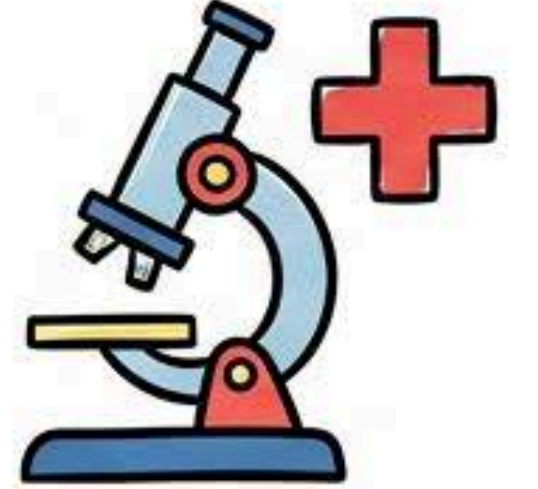

Kalkınma:

Ekonomik ve toplumsal gelişmede bilimin temel alınması.

ÖSYM Sınav Notu

'Hayatta en hakiki mürşit ilimdir' sözü, Atatürk'ün akılcılık ve bilimsellik ilkesinin temel özetidir.

Çağdaşlaşma:

Eğitim ve sağlık alanlarında modern yöntemlerin desteklenmesi.